

Underbilag 7 til Bilag 6.*ad Spørgsmaal 10.* Redegørelse for Branche- eller Fællesindkøb.

Branche- eller Fællesindkøb oprettedes under Krigen indenfor en Række meget forskelligartede Brancher. Oprettelsen skyldtes som Regel Krav fra Udlandets Side (almindeligvis Tyskland) om kun at ville sælge til enkelte Firmaer/Sammenslutninger samt Vanskelighederne med at faa Importen af de ret smaa Varekvanta, der var til Raadighed under Krigen, organiseret paa en tilstrækkelig effektiv, hurtig og smidig Maade indenfor det hidtidige Bevillingssystems Rammer.

Organisationen af Fællesindkøbene varierede stærkt fra Branche til Branche. Snart var det Myndighederne, snart Importørerne selv, der tog Initiativet til en Centralisering af Importen, idet Importørerne ofte foretrak selv at organisere Indkøbene i Fællesindkøb frem for at risikere yderligere Indblanding i Branchens Forhold fra Myndighedernes Side.

Hyppigst fremkom dog Fællesindkøbene efter Forhandling mellem Myndighederne og vedkommende Branche, undertiden efter direkte Opfordring fra de førstnævnte.

Fællesindkøbene foregik i Almindelighed paa den Maade, at en Branche-sammenslutning eller et stort Firma, som havde særlig gode Forbindelser i Sælgerlandet, idet det f. Eks. var Datterselskab under en derværende Concern, fik tilstillet samtlige Importbevillinger, men med Forpligtelse til at lade de øvrige »Importører« faa Andel i Varerne i Forhold til deres Import i Aarene før Krigen.

Det var noget forskelligt, hvordan Importen financieredes. Af og til ordnede Sammenslutningen eller Imporfirmaet dette Spørgsmaal alene, men ofte deltog samtlige importberettigede i Remboursaabningen. Ogsaa i anden Henseende afveg Fællesindkøbene fra hinanden. I mange Tilfælde var Fællesindkøbene fastlagt som en permanent Foreteelse, f. Eks. Korn- og Foderstofimporten samt Importen af Benzin, Petroleum og Brændselolie. I andre Tilfælde omfattede Fællesimporten kun enkelte Varepartier.

Stor Udbredelse under Krigen havde Fællesindkøbene indenfor Importen af Kemikalier og Metaller. Der var her ofte Tale om Import af ret smaa Kvantiteter, fordi Eksportmulighederne i de paagældende Lande var smaa. Det kunde af rent transportmæssige Grunde ikke betale sig at spalte Importen op paa et større Antal Importører, og dertil kom, at Myndighederne ved Indberetninger fra Gesandtskaber og ad anden Vej ofte fik Indtryk af, at Importørerne drev Priserne i Vejret for hinanden, naar de ikke arbejdede i Fællesskab, netop fordi Indkøbsmulighederne var stærkt begrænsede.

De særlige Forhold, der under Krigen nødvendiggjorde Oprettelsen af Fællesindkøb paa visse Omraader, ændrede sig ikke efter Krigen. Der var stadig Krav fra Udlandets Side om kun at ville forhandle med en enkelt Modtager (f. Eks. Importen af fast Brændsel eller Importen inden for Civilimportprogrammet (Statskøbene) og Militærprogrammet, det saakaldte »SHAEF«-Program), og Eksportmulighederne i de paagældende Leverandørlande var stadig smaa. Landets Knaphed paa udenlandsk Valuta og det af de allierede Myndigheder indførte System med »Alloccering« af Mangelvarer medvirkede ogsaa til en fortsat Bestaaen efter Krigen af Fællesindkøbene.